

Patientsäkerhetsberättelse 2022

2023-02-09

Anna Eklund, Jenny Askerud

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Patientsäkerhetsberättelse 2022	1
1 SAMMANFATTNING	5
2 GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	6
2.1 Engagerad ledning och tydlig styrning	6
2.1.1 Övergripande mål och strategier	6
2.1.2 Organisation och ansvar	7
2.2 En god säkerhetskultur	8
2.3 Adekvat kunskap och kompetens	8
2.4 Eleven som medskapare	9
3 AGERA FÖR SÄKER VÅRD	9
3.1 Öka kunskap om inträffade vårdskador	10
3.2 Tillförlitliga och säkra system och processer	11
3.3 Säker vård här och nu	11
3.3.1 Riskhantering	11
3.4 Stärka analys, lärande och utveckling	12
3.4.1 Avvikelse	12
3.4.2 Klagomål och synpunkter	13
3.5 Öka riskmedvetenhet och beredskap	13
4 MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	14

Inledning

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

1 SAMMANFATTNING

Under året har en ny organisation införts för elevhälsan vilket innebär att elevhälsans medicinska insats, EMI, tillsammans med skolpsykologerna har en egen verksamhetschef. EMI samverkar tätt med elevhälsans pedagogiska insats som har en egen verksamhetschef.

Under året har EMI arbetat med:

- Hälsosamtal och hälsokontroller i åk 4, åk 7 och åk 1 på gymnasiet utifrån hälsoenkäten
- Hälsokontroller och hälsosamtal i förskoleklass och åk 2
- Vaccinering utifrån gällande barnvaccinationsprogrammet
- Aktivt deltagit i elevhälsoteam (EHT)
- Justerat basprogrammet utifrån Socialstyrelsens riktlinjer så hälsokontroller och hälsosamtal sker fyra gånger under skoltiden i åk 1, åk 4, åk 7 och åk 1 på gymnasiet.
- Vaccination i åk 2 förflyttas till åk 1 tillsammans med vårdnadshavare
- Kontroll och kalibrering av medicinteknisk utrustning
- Regelbundna EMI-möten
- Revidering av metodboken, där lokala rutiner inom elevhälsans medicinska insatser framgår
- Regelbunden hanledarledd handledning
- Månadsvis måldialog
- Utformat en anpassad elevenkät till särskolan
- Kvalitetsgranskning av mottagningarnas lokaler och utrustning
- Genomförd utbildning i suicidprevention

2 GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador. För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

2.1 Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

2.1.1 Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Barn- och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar barnens och elevernas lärande, utveckling och hälsa. Barn- och elevhälsan ska stödja barnens och elevernas utveckling mot utbildningens mål och har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje barns och elevs utveckling och lärande.

Barn- och elevhälsan ska:

- Arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation, handledning och vid behov utredning.
- Stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund.
- Samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt.
- Utveckla samverkan mellan skola och till exempel socialtjänst, regionens olika barnmedicinska och barnpsykiatriska mottagningar, närliggande vårdcentraler med dess barnvårdscentral, samt första linjens psykiatri.
- Ansvara för att elever får insatser i rätt tid.
- Alltid se till barnets bästa utifrån barnkonventionen andra lagar och riktlinjer.

2.1.2 Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Kommunen är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan. Enligt barn- och utbildningsförvaltningens reglemente innefattar nämndens uppdrag alla uppgifter som enligt lag eller annan författning ankommer på barn- och utbildningsnämnd. Nämnden är huvudman och/eller myndighet inom nedan angivna ansvarsområden och ansvarar för att fullgöra de uppgifter som följer av vid varje tid gällande lagstiftning eller annan författning, såsom skollagen, hälso- och sjukvårdslagen etc. inom ansvarsområdet.

Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen

Verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för verksamheten och ska tillgodo se kontinuitet, samordning och säkerhet. Verksamhetschefen ansvarar också för att alla medarbetare har rätt kompetens, fortbildning och får ansvar och befogenheter så de kan bedriva en bra kvalitet och god och säker vård. Verksamhetschefen är även ansvarig för att det finns tydliga rutiner för delegering.

Frågor som inkommer från tillsynsmyndigheten, Inspektionen för Vård och Omsorg, gällande verksamheten hänvisas till verksamhetschefen.

Medicinskt ledningsansvar

I Tyresö kommun har verksamhetschefen för Barn- och elevhälsan gett i uppdrag åt skolläkaren att ta det medicinska ledningsansvaret (MLA) för den medicinska insatsen (EMI).

2.1.2.1 Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Samverkan sker på en rad olika nivåer.

- Överföring av journal mellan region och kommun, inom kommunen och till andra kommuner
- Samverkan med andra professioner i kommunen exempelvis EHT, våldsförebyggande nätverket och kuratorerna

- Samverkan med inom regionen med PRIMA Första linjen, UMO, Bollmora VC, BVC, Röstkonsulten, Smittskydd Stockholm och BHV
- Samverkan med BUS nätverket
- Samverkan med medicinskt ledningsansvariga i andra kommuner inom Storstockholm.
- Samverkan för journalsystemansvariga

Det finns behov av utökad samverkan med socialtjänst och lokala BVC.

2.1.2.2 Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

EMI har tydliga riktlinjer gällande flera delar som rör informationssäkerhet. Exempel på det är riktlinjer för journalhantering, elever med skyddad id, arkivering och kontakt med myndigheter. Rutiner och policys har diskuterats och gått igenom på EMI möten regelbundet under året.

2.2 En god säkerhetskultur

Ett aktivt arbete sker med de avvikelser som inkommer till verksamhetschef och MLA. Avvikelserna har en fast punkt på EMI-mötenas dagordning med diskussion kring arbetssätt, metoder och rutiner så att kvalitetsförbättringar kan göras och avvikelser kan undvikas framåt. MLA sammanställer, diarieför och återför resultat och åtgärder för avvikelshanteringen i verksamheten.

En gång i månaden träffas verksamhetschef, skolläkare och samordnande skolsköterska för att diskutera förbättringsområden, avvikelser och aktuella ärenden.

I samband med handledning har EMI möjlighet att lyfta komplexa fall och få stöd i sin yrkesroll.

2.3 Adekvat kunskap och kompetens

Samtliga skolsköterskor har specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot distriktssköterska, skolsköterska eller specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot hälso- och sjukvård för barn och ungdomar. Skolläkaren har specialistkompetens inom allmänmedicin.

Uppdatering av det lokala kunskapsstödet, Metodboken pågår kontinuerligt.

Två halvdagar har genomförts med fokus på journalsystem och dokumentation med syftet att utveckla arbetet och jobba mer likriktat.

Utbildningsmoment har skett fortlöpande i samband med EMI-möten.

Utbildning via aktuella webinarier och seminarier inom relevanta områden. Flera av skolsköterskorna deltog på Hålsodagen.

Genomförd konferens med fokus på verksamhetsutveckling och HBTQI.

Hälften av skolsköterskorna deltog på skolsköterskekongressen.

Skolläkaren deltog på skolläkardagarna.

2.4 Eleven som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Vårdnadshavare har fått skriftlig information om hälsobesök, vaccinationer och E-enkäten. Samtycken har samlats in inför vaccination. Vårdnadshavare har fyllt i hälsouppgift inför hälsobesök. Hur besök undersökning och hälsosamtal läggs upp anpassas enligt elevens och vårdnadshavares önskemål, vid behov används bildstöd.

Öppen mottagning för spontanbesök har erbjudits och varit välbesökt.

Elever och vårdnadshavare har getts möjlighet att lämna synpunkter både under besök och via telefon och epost.

3 AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, i jämförelse med andra verksamheter, nationella och regionala uppgifter.

Elevhälsoenkäten

Resultatet från elevenkäten är ett viktigt mått på elevernas fysiska och psykiska hälsa. Enkäten genomförs i årskurs 4, 7 och första året på gymnasiet. Enkäten används som underlag i det enskilda hälsosamtalet hos skolsköterskan. Resultat och hälsosamtalet kan leda till både individuella insatser och insatser på gruppnivå. Enkätens frågor är framtagna av forskare på Karolinska Institutet tillsammans med skolsköterskor i nio kommuner. Större delen av Stockholms kommuner använder samma enkät.

EMI har tillsammans med skolpersonal jobbat aktivt för att barn och unga i Tyresö ska få bästa möjliga förutsättningar att lyckas i skolan. Resultatet från enkäterna och hälsosamtalen visar också att barn och unga i Tyresö generellt sett mår bra. De känner sig också mer trygga i skolan jämfört med vad elever gör nationellt.

Det är få elever i grundskolan som använder tobak och det är ovanligt att dricka alkohol, men det ökar under gymnasietiden, vilket stämmer väl med nationella siffror. När det gäller droger är det mycket få elever som kan tänka sig att tacka ja om de blir erbjudna.

Ett observandum för eleverna i Tyresö är den ökning av stress som sker mellan åk 4 och åk 7, den är markant och något som EMI och skolan behöver fortsätta arbeta med under kommande år. Särskilt flickor i åk 7 i Tyresö är mer stressade än flickor i åk 7 nationellt. Att en av tio elever har bevittnat våld hemma eller i sin närhet är också viktigt att beakta då det är en stor riskfaktor för ohälsa. Den siffran stämmer väl överens med hur det ser ut nationellt.

Att förstärka insatser för att förebygga stress och fortsätta förebygga användning av tobak, alkohol och narkotika är ett viktigt arbete för EMI och skolan framåt. EMI behöver även fortsätta att ställa frågor om våld och utsatthet och stödja de elever som har varit med om det så att de kan få bästa möjliga förutsättningar för en god hälsa framåt.

3.1 Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts.

Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Under 2022 har inga vårdskador identifierats.

3.2 Tillförlitliga och säkra system och processer

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

EMI arbetar kontinuerligt med att revidera och uppdatera arbetsprocesser och riktlinjer. Prioriterade områden är vaccination, journalhantering och avvikelshantering.

3.3 Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Är vården säker idag

EMI har haft en stor personalomsättning under året. Både verksamhetschef och skolläkare har slutat och ersatts. En ny skolsköterska har börjat och flera bemanningsskolsköterskor har behövt anlitas. Ny personal och bemanningspersonal påverkar arbetet och är en riskfaktor som behöver beaktas. Rutiner för ny personal behöver uppdateras och introduktionen behöver ses över för att göra EMI:s insats så säker som möjligt.

Medicinteknisk utrustning har kontrollerats, uppdaterats och kalibrerats.

3.3.1 Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

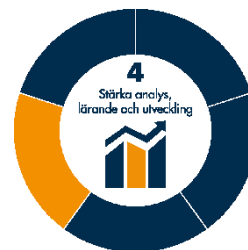
Vårdgivare ska fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För varje sådan händelse ska vårdgivare uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen.

Risikanalys för året saknas.

3.4 Stärka analys, lärande och utveckling

3.4.1 Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Personalen inom EMI har under året rapporterat avvikelser för hantering av MLA och verksamhetschef enligt gällande rutin i Metodboken. Klimatet i gruppen är format av öppenhet och avvikelserna diskuteras som stående punkt på EMI möten. Fler avvikelser inkom under året än under 2021. Ingen allvarlig avvikelse identifierades under året.

Avvikelsena delas in under följande områden med antalet avvikelser för året inom parentes, totalt 34 stycken:

Vaccinationer (12)

Remisshantering (6)

Administration - knuten till specifik elev (4)

Administration - allmänna rutiner och tekniska fel (9)

Annat (3)

För avvikelser kopplade till vaccinationer var den vanligaste orsaken att dokumentationen inte hade gjorts enligt gällande rutin. Åtgärdad enligt uppdaterad vaccinationsrutin samt uppdaterad introduktion för nyanställd personal.

För avvikelser kopplade till remisshantering handlar de flesta om postgång som inte har fungerat tillfredställande. Flera remisser har fått skickas om. Kontakt har tagits med mottagande enhet för uppföljning.

Avvikelser kopplade till administration knuten till specifik elev har varit enstaka, bland annat upptäckt av personuppgifter som inte stämde på nyanländ elev och information om vårdnadshavare som inte har varit uppdaterad i journalsystemet. Kontakt är tagen med journalleverantör för att undersöka möjlighet till automatisk uppdatering av vårdnadshavare.

När det gäller avvikelser allmänna rutiner och tekniska fel så är den vanligaste orsakerna tekniska problem gällande e-hälsoenkäten. Både journalleverantör och intern IT har samverkat för att lösa problemet.

Avvikelser i kategorin annat handlar om ej utförda hälsokontroller i för vissa elever i åk 2. Eleverna har erbjudits hälsobesöket i efterhand.

3.4.2 Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Inga klagomål eller synpunkter har inkommit från patientnämnden eller Inspektionen för vård och omsorg.

3.5 Öka riskmedvetenhet och beredskap

Översyn av tjänstefördelning och elevantal har påbörjats under året. Central styrning av EMI är en styrka och möjliggör en mer likvärdig tillgång till EMI på skolorna. Heltidsanställd skolläkare med MLA ansvar är en stor tillgång.

Ökad riskmedvetenhet och agerande vid kris är ett område som behöver belysas mer under 2023. Bland annat tydliggöra EMI:s uppdrag vid kris. Utbildning inom pågående dödligt våld, PVD, är också av vikt.

4 MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

- Bibehålla personal och kompetens
- Säkerställa bemanning med rimlig arbetsbelastning
- Ta fram rutiner och riktlinjer för journalgranskning och loggkontroller och implementera dessa
- Genomföra riskanalys
- Utöka samverkan med socialtjänst och lokalt BVC
- Ta fram process för klagomål och synpunkter och implementera denna
- Arbeta förebyggande gällande stress och psykisk ohälsa
- Fortbildning inom elevhälsans juridik